

Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn: Ủy ban Khoa học, Công nghệ và Môi trường không được phép đi sau thực tiễn

14:19 25/05/2026

Sáng 25/5, tại Nhà Quốc hội, Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn chủ trì cuộc làm việc với Thường trực Ủy ban Khoa học, Công nghệ và Môi trường của Quốc hội về nhiệm vụ trọng tâm năm 2026 và cả nhiệm kỳ 2026 - 2031.

Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn phát biểu. Ảnh: Doãn Tấn/TTXVN

Tổ chức giám sát các vấn đề lớn, phức tạp

Từ đầu nhiệm kỳ Quốc hội khóa XVI và những tháng đầu năm 2026, Ủy ban Khoa học, Công nghệ và Môi trường đã nhanh chóng ổn định tổ chức bộ máy; bắt nhịp nhanh, hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao. Trong triển khai các nghị quyết của Đảng, Ủy ban là đầu mối tham mưu giúp Đảng ủy Quốc hội theo dõi, đôn đốc thực hiện Kế hoạch 3260 triển khai Nghị quyết 57-NQ/TW của Bộ Chính trị về đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi

số quốc gia; tổ chức Phiên họp thứ nhất Ban Chỉ đạo của Quốc hội về thực hiện Nghị quyết 57-NQ/TW; phiên họp của lãnh đạo Quốc hội với 2 Ban Chỉ đạo về thực hiện Nghị quyết 57-NQ/TW và chuyển đổi số tại Quốc hội.

Về công tác lập pháp và giám sát, Ủy ban đã tập trung hoàn thiện pháp luật gắn với phát triển khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số, phân cấp mạnh mẽ và cải cách thủ tục hành chính, bám sát các yêu cầu thực tiễn. Ủy ban thẩm tra, tham gia thẩm tra, trình Quốc hội thông qua hơn 30 dự án luật, nghị quyết để thể chế hóa nhiều chủ trương, nghị quyết của Đảng. Cùng với đó, tổ chức giám sát các vấn đề lớn, phức tạp, tác động đến phát triển kinh tế - xã hội và đời sống như: ô nhiễm không khí đô thị, an ninh nguồn nước, biến đổi khí hậu, chuyển đổi năng lượng, an toàn thực phẩm, áp dụng khoa học công nghệ vào đời sống, chuyển đổi số...

Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn phát biểu. Ảnh: Doãn Tấn/TTXVN

Đồng thời, Ủy ban đi đầu trong triển khai phong trào “Bình dân học vụ số - Quốc hội số”, ký số, xử lý hồ sơ trên môi trường mạng đạt tỷ lệ gần tuyệt đối (trừ văn bản mật) và ứng dụng trí tuệ nhân tạo (AI) phục vụ tra cứu, tóm tắt tài liệu thẩm tra...

Hoàn thiện thể chế khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số

Ghi nhận, biểu dương tinh thần trách nhiệm, sự chủ động, nỗ lực của Thường trực Ủy ban Khoa học, Công nghệ và Môi trường cùng các thành viên Ủy ban

thời gian qua, Chủ tịch Quốc hội chỉ rõ, nhiệm vụ năm 2026 và cả nhiệm kỳ khóa XVI sẽ nặng hơn, thực hiện mục tiêu tăng trưởng hai con số và hai mục tiêu 100 năm (năm 2030, kỷ niệm 100 năm thành lập Đảng, nước ta phấn đấu trở thành nước đang phát triển, thu nhập trung bình cao; đến năm 2045, kỷ niệm 100 năm thành lập nước, Việt Nam hướng tới nước phát triển, thu nhập cao).

Trong bối cảnh đó, Chủ tịch Quốc hội đề nghị Ủy ban tập trung triển khai Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng, nhất là các lĩnh vực liên quan đến khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số; thực hiện Nghị quyết Đại hội Đảng bộ Quốc hội lần thứ I, nhiệm kỳ 2025 - 2030, Nghị quyết Đại hội Đảng bộ Ủy ban Khoa học, Công nghệ và Môi trường lần thứ I, nhiệm kỳ 2025 - 2030. Chủ tịch Quốc hội chỉ rõ, phải đổi mới tư duy xây dựng pháp luật, phải có tầm nhìn chiến lược hơn, cách làm mới hơn, sáng tạo, chủ động hơn trên tinh thần “đúng vai, thuộc bài”.

Ngoài việc tham mưu ban hành chính sách, Ủy ban phải giám sát xem các chính sách đó thực hiện như thế nào, có trúng, có đúng hay không? Nêu rõ thời gian qua, Quốc hội đã ban hành nhiều luật liên quan đến lĩnh vực phát triển khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo như Luật Khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo, Luật Công nghiệp công nghệ số, Luật Trí tuệ nhân tạo..., Chủ tịch Quốc hội yêu cầu Ủy ban tập trung giám sát việc triển khai các luật này được thực hiện như thế nào, việc ban hành các nghị định, thông tư hướng dẫn thực hiện ra sao, có thông suốt từ Trung ương đến địa phương hay không. Muốn giám sát trúng, đúng thì phải có chương trình giám sát hàng tháng, hàng quý, hàng năm, tăng cường giám sát thường xuyên những vấn đề nóng được dư luận, cử tri quan tâm.

Chủ tịch Quốc hội yêu cầu hoàn thiện thể chế khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia, tháo gỡ điểm nghẽn pháp luật. Qua cuộc tổng rà soát văn bản quy phạm pháp luật lần này, Ủy ban phải rà soát các luật, nghị quyết thuộc lĩnh vực phụ trách; chỉ rõ các quy định nào mâu thuẫn, chồng chéo, lỗi thời, không còn phù hợp thì phải đề xuất sửa ngay, không để kéo dài.

Ủy ban tiếp tục nghiên cứu, phối hợp hoàn thiện các dự án luật trọng điểm liên quan đến công nghệ số, kinh tế số, đổi mới sáng tạo. Chủ tịch Quốc hội lưu ý, pháp luật phải quy định cơ chế bảo vệ cán bộ, nhà khoa học dám nghĩ, dám làm, dám đột phá công nghệ; cắt giảm tối đa các thủ tục xét duyệt, nghiệm thu mang tính hành chính, quan liêu trong nghiên cứu khoa học.

Cho biết 7 dự án luật Ủy ban chủ trì thẩm tra trình Quốc hội thời gian tới đều là các luật quan trọng (như: Luật Điện lực, Luật sửa đổi bổ sung một số điều của

Luật Bảo vệ môi trường, Luật sửa đổi bổ sung một số điều của Luật Kiến trúc, Luật An toàn thực phẩm (sửa đổi), Luật Tài nguyên, môi trường biển và hải đảo (sửa đổi)...), Chủ tịch Quốc hội đề nghị chuyển mạnh từ “thẩm tra hồ sơ” sang “thẩm tra chính sách, tham mưu chiến lược”. Báo cáo thẩm tra phải dựa trên phân tích chính sách, dữ liệu, đánh giá tác động và dự báo rủi ro; giảm mô tả, tăng phân tích; giảm kể việc, tăng kiến nghị chính sách. Đồng thời, Ủy ban phối hợp chặt chẽ với Chính phủ trong quá trình xây dựng pháp luật, tiếp tục đổi mới cách nghĩ, cách làm với mục tiêu cuối cùng là tháo gỡ điểm nghẽn pháp luật, tạo thuận lợi cho người dân, doanh nghiệp để đất nước phát triển, góp phần nâng cao đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân.

Ủy ban Khoa học, Công nghệ và Môi trường không được phép đi sau thực tiễn

Về đẩy mạnh chuyển đổi số nghiệp vụ và xây dựng cơ sở dữ liệu dùng chung, Chủ tịch Quốc hội chỉ rõ quán triệt chuyển đổi số phải đi vào thực chất, thiết thực, tránh hình thức, phong trào. Ủy ban phải là mô hình mẫu mực của một “Cơ quan Quốc hội số” hiện đại, không giấy tờ, xử lý công việc dựa trên dữ liệu. Ủy ban Khoa học, Công nghệ và Môi trường phối hợp với Văn phòng Quốc hội, các Ủy ban xây dựng các hệ thống cơ sở dữ liệu số chuyên sâu dùng chung phục vụ hoạt động của Quốc hội; khẩn trương tích hợp công nghệ AI tiên tiến vào hệ thống thông tin phục vụ đại biểu Quốc hội; chuẩn hóa và liên thông dữ liệu thẩm tra lập pháp, dữ liệu theo dõi kiến nghị sau giám sát.

Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn phát biểu. Ảnh: Doãn Tấn/TTXVN

Nâng cao năng lực bộ máy, tinh gọn hiệu năng và phân cấp, phân quyền, Chủ tịch Quốc hội nhấn mạnh, Ủy ban Khoa học, Công nghệ và Môi trường phải trở thành Ủy ban mạnh về chuyên môn, mạnh về dữ liệu, mạnh về chuyên gia. Cho rằng lĩnh vực của Ủy ban rộng, khó, nhạy cảm, Chủ tịch Quốc hội đánh giá cao cách làm sáng tạo của Ủy ban là thực hiện cơ chế “phân vai, khoán việc chuyên sâu” tới từng cá nhân các Thường trực Ủy ban, huy động sự tham gia của các thành viên Ủy ban (đặc biệt là các đại biểu Quốc hội kiêm nhiệm tại địa phương). Chủ tịch Quốc hội đề nghị Ủy ban tiếp tục rà soát mô hình các tiểu ban, phân công rõ thành phần phụ trách các nhóm chính sách lớn; tăng cường cơ chế phối hợp; phát huy vai trò thành viên Ủy ban là chuyên gia, nhà quản lý, đại biểu có kinh nghiệm thực tiễn; hình thành mạng lưới chuyên gia, tăng cường sử dụng dữ liệu từ Chính phủ, Kiểm toán Nhà nước, Bộ Khoa học và Công nghệ, các tổ chức nghiên cứu, trường đại học, hiệp hội...

Nhắc lại các chỉ đạo của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm liên quan đến lĩnh vực khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số, Chủ tịch Quốc hội nhấn mạnh, đây chính là mệnh lệnh hành động đối với Ủy ban khóa XVI. Là cơ quan đầu mối tham mưu của Quốc hội về các lĩnh vực trọng yếu nêu trên, Ủy ban Khoa học, Công nghệ và Môi trường không được phép đi sau thực tiễn. Mỗi thành viên Ủy ban phải mang tư duy biện chứng của nhà khoa học, nhưng phải có tinh thần dẫn thân, quyết liệt của người kiến tạo chính sách, quyết tâm đưa khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số và năng lượng trở thành đôi cánh đưa đất nước vững vàng bước vào kỷ nguyên phát triển mới của dân tộc Việt Nam.

Theo TTXVN